

ENERGETIKA V EU

▮ **energetická politika Evropské unie**
PROSINCOVÝ BALÍČEK SE ODKLÁDÁ

▮ **zprávy v rámci Skupiny ČEZ**
KONFERENCE O ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI

▮ **o čem se mluví**
BUDE JÁDRO V BUDOUCNU OBNOVITELNÝM ZDROJEM?

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

10/2007

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

v první polovině listopadu se evropská energetika zabývala stále zejména třetím liberalizačním balíčkem, environmentálním prosincovým balíčkem, který se přeměnil na balíček lednový, summitem mezi Ruskem a Evropskou unií, ale také dalšími šetřeními v oblasti soutěžního práva a, v neposlední řadě, také jadernou energetikou a energetickou bezpečností. V Praze se konala na posledně uvedené téma dvoudenní konference, o níž se dozvíte více v tomto čísle. Pokud jde o jadernou energetiku, nejen, že jí vyjádřil na uvedené konferenci podporu premiér České republiky Mirek Topolánek, ale také Evropský parlament, který koncem října schválil velkou většinou zprávu německého poslance H. Reula podporující využívání jaderné energie. Diskuse v oblasti jaderné energetiky bude zcela jistě pokračovat v rámci prvního zasedání Evropského jaderného fóra v Bratislavě koncem listopadu. Na konci října zasedala rovněž Rada Evropské unie pro životní prostředí, jejíž závěry Vám rovněž přinášíme. Komisař

Piebalgs se také již věnuje přípravě prosincového zasedání Rady ministrů pro energetiku EU. Z hlediska evropského dění obecně se hlavy členských států v Lisabonu dohodly na finální verzi nové evropské reformní smlouvy nahrazující smlouvu ústavní. Tato reformní smlouva by měla být podepsána začátkem prosince a během příštího roku ratifikována všemi členskými státy. V oblasti energetiky smlouva výslovně zmiňuje jako prioritu energetickou bezpečnost a solidaritu mezi členskými státy. Evropská komise též vydala svou zprávu o stavu rozšiřování Evropské unie v budoucnu – zda se Unie brzy rozšíří, se dozvíte ze stručného výtahu ze zprávy v tomto čísle bulletinu. S přáním příjemného čtení o prvních listopadových událostech v odvětví evropské a světové energetiky

Vaše SEA

OBSAH

- energetická politika Evropské unie
PROSINCOVÝ BALÍČEK SE ODKLÁDÁ | PORADNÍ SKUPINA PRO ENERGETIKU | PŘÍPRAVA RADY PRO ENERGETIKU | REULOVA ZPRÁVA | SKUPINA PRO JADERNOU BEZPEČNOST | OBNOVITELNÉ ZDROJE V NĚMECKU
- energetika v Evropě a ve světě
SUMMIT EU-RUSKO | MADRIDSKÉ FÓRUM
- zprávy v rámci Skupiny ČEZ
KONFERENCE O ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI
- právní předpisy EU, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU
ŘÍZENÍ U EVROPSKÉ KOMISE | ROZSUDEK SOUDU V OBLASTI NĚMECKÉHO NAP
- evropské zajímavosti a zprávy
RADA EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ | CO NOVÉHO V EVROPSKÉM PARLAMENTU | BUDE SE EU DÁLE ROZŠÍŘOVAT? | ROZŠÍŘENÍ SCHENGENU | EVROPSKÁ KOMISE A EGYPT
- kalendář událostí v oblasti energetiky
- o čem se mluví
BUDE JÁDRO V BUDOUCNU OBNOVITELNÝM ZDROJEM?

ČEZ, a.s.

sekce evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53

Vladivoj Řezník | ředitel sekce evropská agenda | +420 211 042 228 | vladivoj.reznik@cez.cz
Zuzana Krejčířiková | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz

PROSINCOVÝ BALÍČEK SE ODKLÁDÁ

V prosinci měla Evropská komise publikovat „environmentální balíček návrhů právních předpisů“.

Jedná se o návrh směrnice o obnovitelných zdrojích energie, resp. rozdělení 20% závazného podílu obnovitelných zdrojů na spotřebě Evropské unie, nový předpis o technologii CCS (....) a také novelizaci směrnice o obchodování s povolenkami na emise (EU ETS). Vzhledem ke složitosti celé problematiky Evropská komise koncem října oznámila, že se publikace odkládá a jako nové datum stanovila 15. leden příštího roku. Mezi hlavními problémy tohoto balíčku je spatřováno právě rozdělení „20% břemene“ v oblasti obnovitelných zdrojů energie, podpůrný systém v případě CCS a metoda obchodování s povolenkami po roce 2012. Poté, co bude balíček v lednu schválen kolegiem Evropské komise, bude muset projít legislativním procesem v Radě Evropské unie a Evropském parlamentu. S jeho přijetím lze tudíž počítat během roku 2009. **Více informací naleznete zde** [↗](#)

PORADNÍ SKUPINA PRO ENERGETIKU

Předseda Evropské komise J. M. Barroso jednal se svou poradní skupinou na vysoké úrovni pro energetiku a klimatické změny.

Předmětem diskuse byly zejména nadcházející výzvy v oblasti klimatických změn v souvislosti s ministerskou konferencí OSN 3. prosince

na Bali. Předseda Barroso přitom prohlásil, že Evropská unie nadále usiluje o splnění svých cílů stanovených v rámci Kjótského protokolu, a tyto cíle splní. Dle jeho slov je však nutné dívat se dále, než je rok 2012. Evropská unie je odhodlána snížit své emise skleníkových plynů o nejméně 20 % oproti úrovním z roku 1990 a pokud bude existovat spravedlivá a skutečná globální dohoda týkající se období po roce 2012, je připravena postoupit ještě dále až na 30% snížení. Skupina na vysoké úrovni se sešla na konferenci s názvem „Globální výzvy v oblasti energetiky a klimatických změn: Víze EU o udržitelné budoucnosti po roku 2012“ v nadaci Calousta Gulbenkiana v Lisabonu. Předseda Barroso přitom vytvořil poradní skupinu pro energetiku a klimatické změny, která mu má poskytovat nezávislá poradní stanoviska, v březnu 2007. Skupina jednala dvakrát, a to v březnu v Bruselu a v červnu v Berlíně. **Další informace jsou k dispozici zde** [↗](#)

PŘÍPRAVA RADY PRO ENERGETIKU

Komisař pro energetiku Andris Piebalgs a portugalský ministr Manuel Pinho projednávali 24. října program jednání Rady ministrů pro energetiku EU.

Zasedání Rady samotné se bude konat 3. prosince. Předmětem diskuse byl zejména třetí liberalizační balíček, strategický energetický technologický plán, který má být vyhlášen koncem listopadu a též balík opatření pro obnovitelné zdroje energie a změny klimatu (jehož přijetí se plánuje na leden 2008 – viz výše). Ministr Pinho předal komisaři dokument obsahující portugalské „vize“ pro technologie potřebné ke snížení emisí CO₂; komisař je přislíbil zařadit do připravované Strategie.

Více informací naleznete zde [↗](#)

REULOVA ZPRÁVA

Koncem října Evropský parlament schválil zprávu nazvanou „Konvenční zdroje energie a energetické technologie“.

Autorem zprávy je německý poslanec Herbert Reul (EPP-ED). Zpráva obsahuje sekci věnovanou jaderné energetice, která je založena na lednovém programu v oblasti jaderné energie publikovaném Evropskou komisí. Je to poprvé, co Evropský parlament výslovně podpořil využívání jaderné energie, když ji prohlásil za „největší bezuhlíkový zdroj energie v Evropě“ a „klíčovou složku evropského energetického mixu v budoucnu“. Poslanec Reul ve zprávě shrnul, jak se díky své ústřední úloze při zajišťování energetické bezpečnosti a boje proti změnám klimatu využívání jaderné energie stále více dostává do popředí zájmu v Evropské unii. Dle jeho slov by nic v této debatě nemělo být tabu, protože jakékoli tabu má převážně negativní účinky. Objektivní diskusi v oblasti jadra by mělo umožnit Evropské jaderné fórum založené pod záštitou Evropské komise. [Zpráva je k dispozici zde](#)

SKUPINA PRO JADERNOU BEZPEČNOST

V říjnu se konalo první zasedání Skupiny na vysoké úrovni pro otázky jaderné bezpečnosti a nakládání s jaderným odpadem.

Skupina složená ze zástupců národních regulačních úřadů a úřadů pro jadernou bezpečnost ze všech 27 členských států EU je poradním orgánem Evropské komise zejména v oblasti režimů jaderné

bezpečnosti a jejich harmonizace napříč EU. Prvnímu zasedání předseda Dana Drábová, předsedkyně českého Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a též Asociace západoevropských jaderných dozorů (WENRA). Skupina by měla fungovat na stejném principu jako sdružení regulátorů ERGEG. První zasedání skupiny se soustředilo na vymezení jejího předmětu činnosti a cílů, kterých má skupina dosáhnout. V příštím roce by skupina měla vytvořit několik pracovních podskupin zabývajících se jadernými otázkami podrobněji. Zasedání bylo zahájeno komisařem pro energetiku Andrisem Piebalgem, který prohlásil, že „pro některé členské státy není jádro přijatelným řešením, nicméně otázka jaderné bezpečnosti a nakládání s jaderným odpadem se týká všech bez rozdílu. Z hlediska boje proti změnám klimatu a energetické bezpečnosti EU se však jádro stává čím dál tím více atraktivnějším“.

[Více informací zde](#)

OBNOVITELNÉ ZDROJE V NĚMECKU

Komisař pro energetiku Andris Piebalgs navštívil koncem října německé Meklenbursko – Pomoransko.

Účelem návštěvy byla prohlídka tří zařízení, ve kterých se produkují obnovitelné zdroje: biodiesellové továrny v Lubminu, solární elektrárny tamtéž a institut Maxe Plancka pro plazmovou fyziku v Greifswaldu. Piebalgs fungování tohoto energetického klastru ocenil jako ukázkou přínosů OZE pro plnění cílů EU v této oblasti – mezi nimi opět připomněl nejen boj s klimatickými změnami, ale i omezování energetické závislosti EU a také rozvoj nových pracovních příležitostí.

[Více informací naleznete zde](#)

SUMMIT EU-RUSKO

Koncem října se konal další ze summitů mezi Ruskem a Evropskou unií.

V portugalské Mafře zástupci EU v čele s předsedou Evropské komise J. M. Barrosem diskutovali s ruskými zástupci vedené prezidentem V. Putinem mimo jiné též oblast energetiky. Obě strany se dohodly na zřízení výstražného mechanismu a lepší výměně informací v případě hrozby přerušení dodávek elektrické energie. Pokud jde o reciproční klauzuli obsaženou v třetím liberalizačním balíčku týkající se povinnosti vlastnického unbundlingu, tato oblast zůstala nevyřešena. Mezi dalšími projed-

návanými tématy byl vstup Ruska do Světové obchodní organizace, vízová problematika, vzájemné investice mezi Ruskem a EU a též otázky týkající se změn klimatu a lidských práv. Jednání o nové smlouvě o Strategickém partnerství a spolupráci mezi EU a Ruskem však nadále nepokročila. Stávající smlouva byla přitom podepsána již v roce 1997 a její platnost uplyne v prosinci tohoto roku.

Více informací naleznete [zde](#)

MADRIDSKÉ FÓRUM

Poslední fórum, o jehož zasedání jsme Vás v minulém čísle neinformovali, je fórum Madridské zabývající se oblastí plynu.

Třinácté zasedání Madridské fóra se přitom věnovalo zejména dalšímu rozvoji trhu s plynem v souvislosti s třetím liberalizačním balíčkem, především transparentnosti a novým investicím. Jasným a pozitivním signálem pro další rozvoj evropského trhu s plynem je dle Fóra oznámení Asociace ev-

ropských provozovatelů plynových soustav (GTE), že již byla zahájena příprava směřující k založení Sítě těchto provozovatelů, jak navrženo v třetím balíčku. Fórum tuto iniciativu ocenilo. Nicméně zdůraznilo, že spolupráce provozovatelů přenosových soustav je jen jedním z pilířů legislativních návrhů společně se zlepšenou spoluprací mezi regulátory a vlastnickým oddělením pře-

nosu od ostatních činností. Fórum přivítalo rovněž oznámení Europex, evropské asociace energetických burz, zvážit možnost založení Evropské asociace plynových burz. Fórum rovněž podpořilo ERGEG v regionálních iniciativách, které by měly vést zejména ke zvýšení propojovacích kapacit mezi členskými státy.

Více informací naleznete [zde](#)

KONFERENCE O ENERGETICKÉ BEZPEČNOSTI

Ve dnech 5. a 6. listopadu se v Praze konala za účasti předsedy vlády ČR Mirka Topolánka, místopředsedy vlády pro evropské záležitosti Alexandra Vondry, zástupců Evropské komise, francouzských a švédských zástupců vlády a mnoha dalších politických i odborných účastníků z Evropské unie, sousedních zemí, Ruska či USA, konference nazvaná II. Energetické fórum.

Účastníci se během těchto dvou dnů věnovali otázkám energetické bezpečnosti EU, její energetické závislosti na externích zdrojích energie a s tím související otázce složení energetického mixu EU. Mezi diskutované otázky patřila ale také otázka stále nedostatečného propojení mezi členskými státy EU, liberalizace trhů s energiemi a v neposlední řadě otázka využívání jaderné energetiky. Mezi francouzskými, českými a švédskými zástupci (tzv. trojka) byla

energetika projednávána též jako jedna z priorit jejich nadcházejících předsednictví v EU. Na závěr konference se účastníci shodli na hlavních prioritách EU v oblasti energetiky, které byly zaslány Evropské komisi, jejíž předseda J. M. Barosso přivítal účastníky konference prostřednictvím zaslání dopisu, do Bruselu. Mezi hlavní závěry konference, které obsahují prioritní oblasti, kterým by se evropská energetika měla věnovat, patří zejména tato doporučení: a) energetická politika EU by měla brát v úvahu environmentální otázky. Environmentální a energetická problematika spolu úzce a nerozlučně souvisejí; b) primární význam pro vytvoření jednotného evropského trhu s energiemi má propojení mezi členskými státy, a proto by se EU měla soustředit na investice do propojovacích kapacit a přenosových soustav.

Sítě by měly být využívány v zájmu celé EU a nikoliv ku prospěchu jednotlivých členských států; c) energetický mix členských států by měl být vyvážený a EU by *a priori* neměla odmítat využívání jakéhokoli zdroje energie. O složení energetického mixu mají sice rozhodovat členské státy – nicméně energetická závislost EU na politicky nestabilních oblastech by neměla být prohlubována. Členské státy by měly využívat svůj skutečný energetický potenciál; d) EU potřebuje jasnou perspektivu a otevřenou diskusi bez předsudků, pokud jde o využívání jaderné energie v EU. Hlavní úlohu bude mít v této oblasti Evropské jaderné fórum (Praha – Bratislava); e) EU by měla vytvořit stabilní podmínky pro výstavbu nových zdrojů energie a zajistit jejich dlouhodobou neměnnost (regulace, obchodování s povolenkami, atd.). Nepřiměřené

požadavky a překážky výstavby nových elektráren by měly být odstraněny a f) EU by se měla více soustředit na výzkum a vývoj nových energetických technologií a podporovat jejich rychlé uvedení do provozu. Pokud jde o energetickou bezpečnost EU konkrétněji, účastníci se shodli na tom, že dostatečná propojení a přebytek nabídky elektřiny nad poptávkou jsou hlavní cestou k větší evropské energetické bezpečnosti. Obojí ale vyžaduje velké a okamžité investice nejen ze strany energetických společností, ale též EU.

Více informací naleznete [zde](#) ➤

ŘÍZENÍ U EVROPSKÉ KOMISE

Kolegium Evropské komise rozhodlo o osudu dalších 550 řízení pro nesplnění povinností členskými státy EU.

Některá rozhodnutí se dotýkají i energetiky. Evropská komise zahájila řízení proti Belgii, Estonsku, Francii, Řecku, Maďarsku, Litvě, Maltě, Portugalsku, Slovensku, Slovinsku a Švédsku z důvodu nepředložení jejich národního akčního plánu v oblasti energetické účinnosti. Plány měly být přitom Komisi předloženy do konce června tohoto roku. Povinnost předložit Akční plán přitom vyplývá ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/32/ES ze dne 5. dubna 2006 o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách. Akční plány jednotlivých členských států mají stanovit, jakým způsobem země přispějí k plánovaným 9% úspor ve spotřebě do roku 2016. Evropská ko-

mise též zaslala odůvodněné stanovisko – poslední fáze řízení pro nesplnění povinností členským státem před podáním žaloby Evropského soudního dvoru – Francii a Litvě z důvodu neoznámení opatření o provedení směrnice o energetické náročnosti budov. Komise rovněž zahájila řízení proti Francii z důvodu jejího neprovedení rozsudku Evropského soudního dvora o nesprávném provedení směrnice o energetickém zdanění. V případě, že Francie tento rozsudek nevykoná, může jí Evropský soudní dvůr uložit vysokou pokutu. Příští zasedání Evropské komise v oblasti dalších řízení proti členským státům by se mělo konat počátkem prosince tohoto roku. Lze očekávat, že Evropská komise rozhodne o osudu řízení proti České republice zahájeného v roce 2006 z důvodu údajně nesprávné transpozice směrnice 2003/54 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou. **Více informací naleznete [zde](#)**

ROZSUDEK SOUDU V OBLASTI NĚMECKÉHO NAP

Soud prvního stupně ES 7. listopadu 2007 zrušil rozhodnutí Evropské komise o neslučitelnosti „dodatečných úprav“ povolenek na emise skleníkových plynů v Německu.

Evropské komisi se nepodařilo prokázat, že dodatečné úpravy směrem dolů, které umožňuje německý národní alokační plán (NAP), porušují kritéria stanovená směrnicí 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství. Dne 31. března 2004 oznámilo Německo Komisi svůj NAP pro období 2005–2007. Tento NAP upravoval mimo jiné možnost snížit v průběhu alokačního období v určitých případech množství povolenek přidělených jednotlivým zařízením. Tyto dodatečné úpravy směrem dolů byly možné zejména v následujících případech: roční emise zařízení představovaly méně než 60 % emisí zaznamenaných v referenčním období, provozovatel zahájil provoz nového zařízení nahrazujícího staré zařízení, jehož výrobní kapacita byla vyšší, skutečný objem výroby zařízení, jehož provoz byl zahájen v roce

2003 nebo 2004, byl nižší oproti původním předpokladům, skutečný rozsah činnosti zařízení, jehož provoz byl zahájen po 1. lednu 2005, byl nižší, než jaký byl původně oznámen. Německý NAP dále stanovil, že povolenky na emise, které nejsou vydány nebo jsou odňaty, se převedou do rezervy. Tyto povolenky jsou k dispozici pro nové subjekty, jejichž zařízení se nachází v Německu. Komise 7. července 2004 vydala rozhodnutí o tom, že opatření umožňující tyto dodatečné úpravy jsou neslučitelná s výše uvedenou směrnicí. Německo se u Soudu prvního stupně domáhalo zrušení tohoto rozhodnutí. Soud ve svém rozsudku rozhodnutí Komise zrušil, když měl za to, že Komise chybně kvalifikovala sporné dodatečné úpravy jako opatření odporující celkové struktuře uvedené směrnice. Soud především uvedl, že hlavním cílem směrnice je podstatné snížení emisí skleníkových

plynů. Nicméně přidělování povolenek musí při naplňování tohoto cíle respektovat určité „dílčí cíle“, jako jsou zachování integrity vnitřního trhu a zamezení narušení hospodářské soutěže. Samotná skutečnost, že sporné dodatečné úpravy mohou provozovatele odrazovat od snížení jejich objemu výroby, a tudíž i množství jejich emisí, nestačí podle Soudu k tomu, aby byla zpochybněna jejich legalita s ohledem na soubor cílů směrnice, jako je cíl udržení podmínek efektivních z hlediska nákladů a ekonomicky účinných, cíl snížení emisí cestou technických vylepšení a cíl zachování integrity vnitřního trhu a konkurenčního prostředí. Komise tedy neprokázala, že požadavek směrnice, podle kterého musí být v NAP uvedeno množství povolenek, jež mají být přiděleny jednotlivým zařízením, omezuje manévrovací prostor členského státu, pokud jde o formy a prostředky pro provedení

směrnice do vnitrostátního práva v tom směru, že zakazuje, aby v Německu byly prováděny dodatečné úpravy. Soud měl rovněž za to, že Komise neprokázala, že dodatečné úpravy, které lze provést u nových účastníků na trhu, odporují zákazu diskriminace. Argument Komise, podle kterého je pro nové účastníky na trhu výhodné mít možnost pozdější úpravy počtu přidělených povolenek, neboť jim to umožňuje nadhodnotit objem výroby při podání žádosti o přidělení povolenek a vede to k laxnějším kontrolám ze strany německých orgánů, je dle Soudu zjevně rozporný a nesprávný. Soud proto příslušné rozhodnutí zrušil. Rozsudek je k dispozici na [EUROLEX](#)

RADA EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Dne 30. října 2007 se konalo zasedání Rady pro životní prostředí, první během portugalského předsednictví EU.

Jedním z bodů programu byly závěry Rady/vyjádření pozice EU pro nadcházející 13. konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a Kjótského protokolu, která se koná ve dnech 3.–14. prosince 2007 na Bali. Závěry potvrzují dosavadní politiku EU v oblasti změny klimatu a opatření nezbytná k dosažení cílů přijatých v rámci jarního summitu EU na základě výsledků pracovních skupin mezivládního panelu ke klimatické změně (IPCC). Konkrétně se závěry zabývají potřebou větší provázanosti mezi tzv. kjótskými mechanismy a budoucí podobou obchodovacího schématu; v tomto kontextu zejména revizí CDM mechanismů z hlediska potenciálních investic. V souvislosti s potřebou propojení regionálních uhlíkových trhů je pozitivně zmíněna lisabonská deklarace International Carbon

Action Partnership přijatá v říjnu 2007. Výslovně je vyjádřena výzva k dosažení shody v řešení emisí z mezinárodní letecké a námořní dopravy a k přijetí komplexního mezinárodního rámce pro období po roce 2012 do roku 2009. Závěry naleznete [zde](#)

CO NOVÉHO V EVROPSKÉM PARLAMENTU

Evropský parlament přijal usnesení o vztazích mezi EU a Tureckem, které vypracoval Výbor pro zahraniční věci.

Evropští poslanci přivítali výsledky voleb v Turecku, a především závazky, které přijala nová vláda v oblasti reform. Vymezili nicméně oblasti, v nichž je třeba učinit další kroky, zejména pokud jde o budoucí ústavní reformy. Poslanci EP se dále shodli, že emise CO₂ u osobních a lehkých užitkových automobilů by měly být do roku 2015 sníženy na 125g/km. Parlament v této souvislosti poukázal na skutečnost, že přibližně 19 % emisí

CO₂ v EU prochází právě z těchto vozidel, a závazky, které v této oblasti přijal automobilový průmysl, jsou nedostatečné. Ačkoli „technologie umožňují uskutečnit v krátké době značný pokrok, průmysl brzdí snižování emisí CO₂“, uvedl těsně před hlasováním ve výboru zpravodaj Chris DAVIES (ALDE, UK). Parlament proto uvítal návrh Evrop-

ské komise na zavedení závazných předpisů v této oblasti, které jsou podle jejich názoru nezbytné k tomu, aby Evropa dosáhla svého cíle na snížení emisí CO₂ nejméně o 20 % oproti úrovni z roku 1990. Poslanci navrhli, aby roční závazné cíle vstoupily v platnost od roku 2011.

Více naleznete [zde](#) a [zde](#)

BUDE SE EU DÁLE ROZŠÍŘOVAT?

6. listopadu přijala Evropská komise svůj roční strategický dokument o politice rozšiřování Evropské unie. Vysvětlila v něm, jak v praxi funguje obnovená shoda o rozšíření, kterou vymezili vedoucí představitelé EU na svém zasedání v prosinci 2006.

Pečlivě řízený proces rozšiřování pokračoval i v roce 2007. Evropská komise vyhodnotila pokrok jednotlivých kandidátských zemí i dalších zemí, které by mohly případně přistoupit k EU. Dospěla k názoru, že v oblasti západního Balkánu došlo ke stálému, avšak nerovnoměrnému pokroku, a že dosud nebyly vyřešeny některé zásadní problémy. Proces přistoupení

Turecka pokračuje, je však třeba obnovit tempo reform. Stávající program rozšiřování se týká zemí západního Balkánu a Turecka. Olli Rehn, komisař pro rozšíření, uvedl dokument těmito slovy: „V roce 2007 bylo v zemích západních Balkánu dosaženo stálého, ale nerovnoměrného pokroku. Dosud se nepodařilo vyřešit některé velké problémy, například postavení

Kosova, demokratický vývoj v Srbsku nebo budování státu v Bosně a Hercegovině. Domnívám se však, že v roce 2008 budou veškeré podmínky splněny a budeme moci dokončit uzavírání dohod o stabilizaci a přidružení se všemi zeměmi v regionu.“ „V Turecku zvítězila demokracie nad politickou krizí. Turecko by mělo této situaci využít a pokračovat v reformách, které posilují základní svobody, zejména svobodu projevu a náboženskou svobodu, aby se prosadily na celém území státu a ve všech oblastech života,“ dodal komisař Rehn. Dle komisaře Rehna přístupová jednání úspěšně pokračují s Chorvatskem a vstupují do rozhodující fáze. Pro celý region je to jasný důkaz, že vyhlídka na vstup do Evropské unie je konkrétní a hmatatelná. Evropská komise očekává, že pokud bude Chorvatsko provádět reformy stejným tempem jako dosud a splní stanovené podmínky, zaznamenají

přístupová jednání během příštího roku významný pokrok. Dle Evropské komise je rovněž třeba co nejrychleji přijmout jasné rozhodnutí o postavení Kosova. Je nutné, aby navržené řešení bylo udržitelné, zajistilo v Kosovu demokratické soužití etnických skupin a přispělo k regionální stabilitě. Pro bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, Albánii a Černou horu by mělo být hlavním úkolem příštího roku zlepšení správy věcí veřejných, pro Bosnu a Hercegovinu upevňování státu a posilování samostatného řízení, pro Srbsko směřování k Evropské unii. Na začátku roku 2008 Komise vyhodnotí dosavadní vývoj a vymezí další kroky pro oblast západního Balkánu.

Více informací naleznete [zde](#)

ROZŠÍŘENÍ SCHENGENU

8. listopadu se ministři vnitra členských států dohodli na rozšíření Schengenského prostoru.

21. prosince se tak pro dalších devět členských států Evropské unie „otevrou“ pozemní a vodní hranice, na kterých budou zrušeny celní kontroly. Pro leteckou dopravu se tak stane o trochu později – až v březnu 2008. Česká republika je mezi těmito devíti státy společně s Maďarskem, Estonskem, Litvou, Lotyšskem, Maltou, Polskem, Slovenskem a Slovinskem. Schengenská dohoda o zrušení kontrol na vnitřních hranicích Evropské unie byla přitom podepsána v lucemburském Schengenu v roce 1985. Účast na ní odmítly Velká Británie, Irsko a Kypr. Podmínky pro zrušení kontrol zatím nesplnilo Bulharsko a Rumunsko. K dohodě přistoupilo rovněž Norsko a Island.

Více informací naleznete [zde](#)

EVROPSKÁ KOMISE A EGYPT

Setkání, které se uskutečnilo 1. listopadu v letovisku Šarm al-Šejch, přineslo první společnou diskusi týkající se transregionální spolupráce v energetickém sektoru.

Egyptský ministr zahraničí uvedl, že jeho země se může stát mostem mezi africkými dodavateli elektrické energie z obnovitelných zdrojů a evropskými trhy díky výhodné poloze na hranici tří kontinentů. Komisařka pro zahraniční vztahy Ferrero – Waldnerová zdůraznila, že konference přináší jedinečnou možnost k dialogu nad tématy energetiky. Konference by mohla rozptýlit obvinění, že EU se o tento region zajímá jen z důvodu zájmu o místní energetické bohatství. V Evropě, Africe a na Blízkém východě žije přes 1,5 miliardy odběratelů elektrické energie, na stejném území se nachází polovina světových zásob ropy, ale i velký potenciál pro využití obnovitelných zdrojů. Ferrero – Waldnerová rovněž nabídla pomoc při jejich rozvoji, zejména vodní a větrné energie. EU je při-

pravěna podepsat s Egyptem v této oblasti dohodu. Komisařka rovněž jednala o egyptském záměru postavit jadernou elektrárnu. Evropská unie se také zajímá o propojení arabského a evropského plynovodu, stejně jako alžírského a italského. Unie se také chystá na konci roku 2007 v Egyptě otevřít centrum pro obnovitelné zdroje energie.

Více informací naleznete [zde](#)

12. ŘÍJNA je datována závěrečná zpráva studie agentury Consentec o společných koordinovaných regionálních metodách obrany proti kon- gescím, kterou si objednala Evropská komise.

Zpráva je k dispozici na této adrese [📄](#)

18. ŘÍJNA bylo ve Vídni podepsáno memorandum o porozumění ohledně sociální dimenze v rámci tzv. Energetického společenství (jedná se o proces, jehož prostřednictvím EU usiluje o rozšíření jednotného trhu směrem na jihovýchod).

Více informací viz [📄](#)

19. ŘÍJNA diskutovali zástupci členských států, výrobců a spotřebi- telských organizací v rámci platformy EcoDesign způsoby, jak by bylo možné omezit spotřebu energie zaří- zeními domácností a kanceláří v tzv. „standby“ režimu.

Blíže viz [📄](#)

22. ŘÍJNA Komise schválila Národní alokační plán Portugalska. Objem po- volenek snížila oproti portugalskému požadavku o 3,1 %.

26. ŘÍJNA schválil Andris Piebalgs pracovní plán Maria Montiho pro výstavbu vysokonapětového elektric- kého propojení mezi Francií a Španěl- skem. Monti navrhuje mj. integrovat do procesu výstavby nejen „národní“, ale i regionální a lokální zájmy dotče- ných území.

6. LISTOPADU oznámil holandský provozovatel ropovodů Gasunie záměr investovat až 750 mil. EUR do podílu na vybudování ropovodu Nord Stream. Gasunii by měl připadnout 9 % podíl na celkové investici.

8. LISTOPADU byl zveřejněn záměr švýcarské energetické společnosti Reninvest postavit nejvýše položenou „větrnou farmu“ v Evropě. Firma po- staví osm turbin v průmysku sv. Gott- harda, tj. ve výšce až 2.100 m.n.m.

22. LISTOPADU budou v Bruselu v rámci konference „Energetické služby 2007 – kupředu!“, kterou pořádá EUROCONTRACT, oceněny nejlepší „energetické služby“ v EU v roce 2007.

Další podrobnosti naleznete na stránkách programu Inteligentní energie pro Evropu [📄](#)

23. LISTOPAD je datem, do něhož se mohou orgány veřejné správy na regi- onální a municipální úrovni ve všech členských státech EU vyjádřit k ná- vrhům obsaženým ve Třetím energe- tickém balíčku, a to prostřednictvím mechanismu zvaného „Subsidiarity Monitoring Network“, který funguje v rámci významného poradního or- gánu EU, Výboru regionů.

Blíže viz [📄](#)

BUDE JÁDRO V BUDOUČNU OBNOVITELNÝM ZDROJEM?

Bude jaderná energetika patřit mezi obnovitelné zdroje energie nebo bude alespoň započítávána výroba z jaderné energie do podílu obnovitelných zdrojů v jednotlivých členských státech EU?

To jsou otázky, se kterými se čtenář může čím dál tím častěji setkat a odpovědi na ně se různí. V souvislosti s připravovanou směrnicí o obnovitelných zdrojích energie a rozdělením 20% podílu obnovitelných zdrojů mezi členské státy se přitom některé členské státy, na jejichž území je již pro obnovitelné zdroje vyčerpán téměř veškerý potenciál, snaží o započtení elektřiny vyrobené z jádra do svého podílu elektrické energie vyrobené z obnovitelných zdrojů. Jak tato snaha dopadne, se dozvíme v lednu, kdy Komise publikuje návrh příslušné směrnice. Jedno je však již nyní jasné, jaderná energie je bezemisním zdrojem energie a v případě výzkumu a rozvoje nové generace jaderných reaktorů, kdy bude jaderný odpad využíván dále jako palivo, budeme moci výhledově za 100 let v budoucnu říci, že je i zdrojem obnovitelným. Vývoj nicméně

zatím není tak daleko, a proto Vám v tomto článku přiblížíme spíše historii využívání jaderné energie a zodpovíme otázky, kdy a kde byla uvedena do provozu první jaderná elektrárna a jak šel vývoj kupředu. O budoucím vývoji pak všem napoví zasedání Evropského jaderného fóra koncem listopadu tohoto roku. Jaderné zdroje mají nyní přibližně 16% podíl na světové výrobě elektřiny a přibližně 7% podíl na spotřebě energie celkově. První úspěšný pokus s jaderným štěpením provedli v roce 1938 v Berlíně Otto Hahn, Lise Meitner a Fritz Strassman. Během 2. světové války se rozběhl jaderný program v řadě zemí. První řízená řetězová štěpná reakce se uskutečnila 2. prosince 1942 v reaktoru CP-1, který postavil Enrico Fermi v podzemí stadionu Chicagské univerzity. K výrobě elektřiny byl jaderný reaktor poprvé využit

20. prosince 1951 ve výzkumné stanici EBR-I poblíž Arca (Idaho). Zařízení dodávalo zpočátku výkon kolem 100 kW. První jaderná elektrárna byla postavena v Sovětském svazu v městě Obninsk. K rozvodné síti byla oficiálně připojena 27. června 1954. V 5MW reaktoru byl použit grafit jako moderátor a voda jako chladicí médium. Využití jaderné energie se poté rychle rozvíjelo. V roce 1960 činil instalovaný výkon méně než 1 gigawatt (GW), na konci 70. let už 100 GW, a 300 GW v 80. letech. Od konce 80. let je nárůst mnohem pozvolnější. V současnosti dochází opět k renesanci jaderné energetiky. V Rumunsku byl spuštěn nový jaderný blok elektrárny Cernavodă, o výstavbě nových jaderných bloků, které by měly nahradit ty starší, rozhodla Francie, postavit nové bloky, které by měly nahradit bloky odstavené na nátlak

Evropské unie rozhodly Bulharsko, Litva a Slovensko. Nový jaderný blok se staví rovněž ve Finsku (Olkiluoto). Výrazný zájem o rozvoj jaderné energetiky mají Čína, Indie a Japonsko. K diskusi o využívání jaderné energie v rámci Evropské unie přispěje zcela jistě diskusní platforma Evropského jaderného fóra, jehož první zasedání se bude konat ve dnech 26. a 27. listopadu v Bratislavě a o jehož výsledcích se dozvíte v příštím čísle našeho Bulletinu.

Bližší informace o tomto fóru naleznete [zde](#)